

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 21/01-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2001 v senáte zloženom z predsedu senátu Alexandra Bröstla a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Klučku prerokoval podnet J. B., bytom T., zastúpeného advokátom JUDr. V. B., K., vo veci porušenia jeho základného práva na súd, na prístup k súdu, prejednanie veci príslušným súdom a zákonným sudcom a na prerokovanie veci v primeranej lehote a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. B. na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 238/98 a sp. zn. 16 C 147/99 na Okresnom súde v Trnave **n e b o l o p o r u š e n é.**
2. Základné právo J. B. na zákonného sudcu upravené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 238/98 a sp. zn. 16 C 147/99 na Okresnom súde v Trnave **n e b o l o p o r u š e n é.**

3. Základné právo J. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 147/99 na Okresnom súde v Trnave nebolo porušené.

4. Základné právo J. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 238/98 na Okresnom súde v Trnave bolo porušené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 4. decembra 2000 doručené podanie J. B., bytom T., (ďalej len „navrhovateľ“), označené ako „Ústavná sťažnosť“, ktorým žiadal, aby ústavný súd v konaní podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyslovil, že bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote a príslušným súdom. Toto svoje podanie doplnil 5. marca 2001 a dožaduje sa aj vyslovenia porušenia jeho práva na súd a na prerokovanie veci zákonným sudcom.

Ústavný súd vyzval navrhovateľa, aby mu predložil príslušné návrhy na začatie konania, ako aj pripojil splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátom alebo komerčným právnikom za účelom splnenia podmienky povinného právneho zastúpenia navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom ustanovenej v § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), resp. aby jasne vyjadril, či žiada o ustanovenie právneho zástupcu, pretože jeho podaním túto žiadosť formuloval nepriamo.

Navrhovateľ na výzvu ústavného súdu svoje podanie doplnil vrátane dokladov, ktorými sa domáhal pokračovania v súdnych konaniach formou opakovaných sťažností (v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 147/99 v počte 5 - prvý raz 8. decembra 1999

a v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 238/98 v počte 16 - prvý raz 16. júna 1999). Vzhľadom na to, že navrhovateľ je poberateľom starobného dôchodku vo výške 6 404,- Sk mesačne a nemá žiaden majetok, požiadal o ustanovenie právneho zástupcu. Ústavný súd navrhovateľovi uznesením č. k. II. ÚS 21/01-9 z 27. marca 2001 ustanovil za právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. V. B., K..

V nadväznosti na to ústavný súd podnet navrhovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 21/01-22 zo 14. júna 2001 ho prijal na ďalšie konanie.

Ústavný súd posúdil podanie navrhovateľa ako podnet a uzavrel, že spĺňa náležitosti ustanovené v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde.

Po prijatí podnetu navrhovateľa na ďalšie konanie si ústavný súd vyžiadal od Okresného súdu v Trnave spisovú dokumentáciu vedenú na tomto súde pod sp. zn. 16 C 147/99 a 14 C 238/98. Okresný súd v Trnave 7. mája 2001 oznámil, že spis sp. zn. 16 C 147/99 sa nachádza od 25. júla 2000 na Okresnom súde v Senici, ktorému bol odstúpený a vedie sa na tomto súde pod sp. zn. 6 C 166/00. Druhý spis Okresného súdu v Trnave sp. zn. 14 C 238/98, v súčasnosti vedený na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 14 C 7/00, sa nachádza na Krajskom súde Trnava v dôsledku odvolania podaného navrhovateľom pod sp. zn. 8 Co 568/00. V nadväznosti na túto odpoveď si ústavný súd vyžiadal spisy od označených súdov a vyzval predsedníčku Okresného súdu v Trnave a predsedu Okresného súdu v Senici, aby sa vyjadrili k podnetu navrhovateľa.

Predseda Okresného súdu v Senici vo svojej odpovedi uviedol:

„Na Vašu žiadosť predkladám spis tunajšieho súdu sp. zn. 6 C 166/00 s pripojeným spisom 6 C 191/98, ktorý s ním priamo súvisí.

Sudkyňa Mgr. E. H., ktorej vec 6 C 166/00 napadla podľa rozvrhu práce, vo svojom vyjadrení uviedla, že sťažnosť J. B. považuje za nedôvodnú. Veci vybavuje priebežne podľa poradia nápadu. Z čísla listu 17 p. v. je zrejmé, že jej vec bola pridelená na ďalšie konanie

dňa 26. 1. 2001, kedy sa spis vrátil z KS Trnava, ktorý rozhodol, že sudkyňa JUDr. V. S., ktorej vec napadla pôvodne podľa rozvrhu práce, je vylúčená z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Dňa 1. 2. 2001 bol vyzvaný navrhovateľ pán B. na zaplatenie súdneho poplatku, zároveň bol zaslaný návrh odporcovi na vyjadrenie v lehote 15 dní. Pre vznesenú námietku *res iudicata* žiadala sudkyňa 27. 2. 2001 pripojiť spis 6 C 191/98. Vzhľadom k tomu, že bol zapožičaný OP Galanta, žiadala o zapožičanie tohto spisu, zároveň vyzvala navrhovateľa na doloženie dokladov potrebných k rozhodnutiu o oslobodení od platenia súdneho poplatku. Napriek tomu, že navrhovateľ potrebné doklady nepredložil, vytýčila pojednávanie na deň 23. 5. 2001, zároveň s predvolaním ho opätovne vyzvala na doloženie dokladov. Pojednávanie dňa 23. 5. 2001 bolo odročené za účelom pripojenia spisu 6 C 191/98. Medzi pojednávaniami bol spis predložený na ÚS SR. Dňa 20. 6. 2001 bolo konanie zastavené z dôvodu prekážky rozhodnutej veci. V prípade, ak by navrhovateľ zaplatil súdny poplatok, pojednávanie by bolo vytýčené pri prvom úkone sudcu. Navrhovateľ sám spôsobil svojím konaním, že pojednávanie bolo vytýčené o mesiac neskôr, pretože nedoručil súdu doklady, ktoré mal predložiť na základe výzvy súdu. Doručil doklady, ktoré sám považoval za dostatočné, sú však bez akéhokoľvek významu (napr. potvrdenie DÚ Trnava zo dňa 21. 3. 1998, na ktoré perom dopísal dátum 21. 3. 2001 a podpísal). Návrh na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov sa javí ako nedôvodný, keďže ide o súdny poplatok v sume 2.400.-Sk, navrhovateľ poberá dôchodok v sume 6.404.-Sk, žije v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá tiež poberá dôchodok.

Vec pôvodne napadla na OS Trnava dňa 15. 11. 1999, viedla sa pod sp. zn. 16 C 147/99. Z dôvodu zaujatosti sudcov OS Trnava bola vec prikázaná na ďalšie konanie tunajšiemu súdu, kde napadla dňa 28. 7. 2000. Keďže vec podľa rozvrhu práce bola pridelená sudkyňi JUDr. S. V., ktorá vzniesla námietku zaujatosti z dôvodu, že osobne pozná odporcu, opätovne KS Trnava rozhodol o tom, že JUDr. S. je vylúčená z pojednania veci. Mgr. H. vec potom už vybavovala plynule, do rozhodnutia veci.“

Navrhovateľ sa proti rozhodnutiu č. k. 6 C 166/00-43 odvolal.

Predsedníčka Okresného súdu v Trnave sa k veci (sp. zn. 14 C 238/98, 16 C 147/99) vyjadrila nasledovne:

„V zmysle Vašej výzvy podávam nasledovné vyjadrenie: Spis pod č. 14 C 238/98 bol dňa 6. 4. 1999 postúpený na Okresný súd Bratislava 1, spis pod č. 16 C 147/99 bol dňa 25. 7. 2000 postúpený na Okresný súd v Senici, teda nemám možnosť nahliadnuť do spisov. Je pravdou, že pán J. B. bol prísediacim tunajšieho súdu v období rokov 1995-1999. V roku 1999 predseda súdu JUDr. E. B. ho nenavrhol prevoliť. Prísediaci tun. súdu, ktorí mali koniec volebného obdobia v roku 1998 boli znovuzvolení až v mesiacoch 6 až 9 v roku 1999. K iným skutočnostiam vzhľadom k tomu, že spisy nie sú na OS Trnava sa nevyjadrujem.“

Okresný súd v Trnave a Okresný súd v Senici na ústnom pojednávaní netrvali. Právny zástupca navrhovateľa oznámil 4. decembra 2001, že na ústnom pojednávaní netrvá.

Preskúmaním spisovej dokumentácie sp. zn. 14 C 238/98 vedenej na Okresnom súde v Trnave (neskôr sp. zn. 14 C 7/00) ústavný súd zistil:

1. Návrh na ochranu osobnosti doručil navrhovateľ na Krajský súd v Trnave 17. novembra 1998.

2. Krajský súd v Trnave 24. novembra 1998 postúpil vec Okresnému súdu v Trnave ako súdu vecne príslušnému podľa § 104a ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 9 ods. 1 OSP.

3. Okresný súd v Trnave 17. februára 1999 postúpil celú vec Okresnému súdu v Bratislave I ako súdu miestne príslušnému.

4. Okresný súd Bratislava I postúpil celú vec 9. októbra 1999 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o miestnej príslušnosti.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o príslušnosti súdu na konanie v predmetnej veci 28. októbra 1999 tak, že určil za miestne príslušný súd Okresný súd v Trnave (rozhodnutie doručené 5. novembra 1999), ktorý začal viesť vec pod sp. zn. 14 C 7/00, o čom Okresný súd v Trnave 14. apríla 2000 navrhovateľa informoval.

6. Sudcovia občianskoprávneho úseku Okresného súdu v Trnave až na jedného sudcu uplatnili námietku zaujatosti (dvaja boli v čase vyjadrovania práceneschopní), a tak predsedníčka Okresného súdu v Trnave 2. júna 2000 predložila spis na rozhodnutie podľa § 16 ods. 2 OSP Krajskému súdu v Trnave.

7. Krajský súd v Trnave rozhodol 25. júla 2000 (rozhodnutie doručené Okresnému súdu v Trnave 4. augusta 2000) o vylúčení sudcov s výnimkou jedného, ktorému bola vec prikázaná.

8. Dňa 8. novembra 2000 Okresný súd v Trnave rozhodol o čiastočnom oslobodení navrhovateľa od poplatkovej povinnosti.

9. Navrhovateľ sa proti tomuto rozhodnutiu 14. novembra 2000 odvolal a súčasne podal podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach a zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, sťažnosť na priet'ahy v konaní.

10. Navrhovateľ opakovane urgoval rozhodnutie vo veci a žiadal Okresný súd v Trnave o nariadenie prvého pojednávania.

11. Krajský súd v Trnave 4. júla 2001 zrušil uznesenie Okresného súdu v Trnave sp. zn. 14 C 7/00 z 8. novembra 2000 a vec mu vrátil 30. augusta 2001 na ďalšie konanie.

12. Okresný súd v Trnave predložil spis s opravným prostriedkom 29. novembra 2000 Krajskému súdu v Trnave.

13. Okresný súd v Trnave sa 5. októbra 2001 vyjadril navrhovateľovi k otázke nariadenia prvého pojednávania.

14. Navrhovateľ sa ďalšou výzvou z 2. novembra 2001 domáha nariadenia prvého pojednávania a doručenie vyjadrenia odporcu (Sociálnej poisťovne), ako aj dopĺňa petit návrhu.

Ďalšie dokumenty sa v spise už po tomto termíne nenachádzajú.

Zo spisu vedeného na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 16 C 147/99 (a vedeného neskôr na Okresnom súde v Senici pod sp. zn. 6 C 166/00) od podania návrhu navrhovateľa doručeného 15. novembra 1999 vyplynulo nasledovné:

1. Navrhovateľ podal návrh 15. novembra 1999.
2. Po pridelení veci vyhlásila 29. novembra 1999 svoju zaujatosť sudkyňa, ktorej bola vec pridelená. Následne vyjadrili voju zaujatosť s výnimkou jedného sudcu všetci sudcovia Okresného súdu v Trnave.
3. Navrhovateľ 8. decembra 1999 žiadal, aby súd konal vo veci bez priet'ahov.
4. Okresný súd v Trnave predložil 13. decembra 1999 spis sp. zn. 16 C 147/99 Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o prikázaní predmetnej veci niektorému inému súdu v Trnavskom kraji.
5. Krajský súd v Trnave 31. marca 2000 rozhodol o prikázaní veci Okresnému súdu v Senici (rozhodnutie doručené Okresnému súdu v Trnave 23. mája 2000).
6. Okresný súd v Trnave 25. júla 2000 zaslal Okresnému súdu v Senici spis.
7. Niektorí sudcovia Okresného súdu v Senici vyjadrili svoju zaujatosť vo veci.
8. Predseda Okresného súdu v Senici predložil vec na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti sudcov 4. decembra 2000 Krajskému súdu v Trnave.
9. Krajský súd v Trnave 14. decembra 2000 rozhodol o vylúčení sudcu, ktorému bola vec pridelená (rozhodnutie doručené 15. januára 2001).
10. Vec bola pridelená sudkyňi Okresného súdu v Senici 20. januára 2001.
11. Dňa 1. februára 2001 vyzvala konajúca sudkyňa navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.
12. Dňa 14. februára 2001 boli Okresnému súdu v Senici doručené odmietnutie zaplatenia súdneho poplatku navrhovateľom a žiadosť o nariadenie prvého pojednávania vo veci.
13. Navrhovateľ oznámil 21. marca 2000 Okresnému súdu v Senici, že si vyžiadal potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch od Mestského úradu v Trnave a doložil prehlásenie o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch z 21. septembra 1998 s prepísaným dátumom 21. marca 2001.
14. Dňa 9. apríla 2001 bola navrhovateľovi adresovaná výzva, aby súdu oznámil, s kým žije v domácnosti a aký je mesačný príjem manželky, ak žije s navrhovateľom v domácnosti, a potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch od príslušného mestského úradu.
15. Navrhovateľ 10. apríla 2001 žiadal o nariadenie prvého pojednávania.

16. Mestský úrad v Trnave odmietol vydať navrhovateľovi potvrdenie o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a odkázal navrhovateľa na Matričný úrad Okresného úradu v Trnave (23. marca 2001), aby vec riešil čestným prehlásením (doručené Okresnému súdu v Senici 19. apríla 2001).

17. Dňa 23. mája 2001 sa konalo vo veci prvé pojednávanie, ktoré sa odročilo na 20. jún 2001 (za účelom vyžiadania spisu sp. zn. 6 C 191/98 z LP Trnava).

18. Dňa 20. júna 2001 sa konalo ďalšie pojednávanie, na ktorom Okresný súd v Senici konanie zastavil uznesením č. k. 6 C 166/00-43.

19. Navrhovateľ sa proti rozhodnutiu 17. júla 2001 odvolal.

Navrhovateľ svojím ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 28. októbra 2001 požiadal „o vyrozumenie o stave veci smerom na prvé pojednávanie“.

II.

Navrhovateľ sa dožaduje vyslovenia porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a príslušným súdom (podanie zo 4. decembra 2000), jeho práva na súd a prerokovanie veci zákonným sudcom (doplnené podanie z 5. marca 2001) postupom Okresného súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 14 C 238/98 a sp. zn. 16 C 147/99.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...“

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy: „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.“

Okresný súd v Trnave sa mal podľa tvrdenia (vyjadrenia) navrhovateľa dopustiť porušenia vyššie uvedených základných práv v konaniach označených navrhovateľom.

1. K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy

Navrhovateľ sa v obidvoch namietaných prípadoch ochrany osobnosti obrátil na všeobecný súd, ktorému rozhodovanie o ochrane osobnosti bezpochyby patrí. Okresný súd v Trnave ani v jednom z uvedených prípadov neodmietol zaoberať sa vecou navrhovateľa. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu „k porušeniu práva na súdnu ochranu“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98). U navrhovateľa k takejto situácii nedošlo. Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd uzavrel, že základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu nebolo ani v jednom ním označenom konaní Okresným súdom v Trnave porušené. Postúpenie veci inému súdu z dôvodu jeho príslušnosti s možným následným rozhodovaním súdu vyššieho stupňa o príslušnosti neznamena odmietnutie poskytnutia súdnej ochrany.

2. K porušeniu čl. 48 ods. 1 ústavy

Navrhovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 1 ústavy a namieta správanie niektorých sudcov Okresného súdu v Trnave.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že „právo na súdnu ochranu treba uplatniť v tom systéme súdnej moci, ktorému konkrétne vec patrí do rozhodovacej právomoci. Pri uplatňovaní práva na súdnu ochranu nemožno si voľne vybrať medzi všeobecnými súdmi, ich vecnú a miestnu príslušnosť ustanovuje procesný súdny zákon, s čím súvisí aj právo na zákonného sudcu (II. ÚS 1/95). Pritom „právo osoby nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi“ nemožno interpretovať až tak extenzívne, aby sa spájalo s osobou jedného sudcu (II. ÚS 15/96).

Účel základného práva priznaného podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sa splní, keď o práve občana rozhodne sudca pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť, za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať určitý okruh súdnej agendy“ (II. ÚS 15/96).

Riešenie príslušnosti súdu a zákonného sudcu v súvislosti so zaujatosťou sudcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku na základe a v súlade so zákonom nie je podľa názoru ústavného súdu v rozpore s právom navrhovateľa na zákonného sudcu. Z tohto dôvodu ústavný súd uzavrel, že ani v jednom z označených konaní nedošlo k porušeniu základného práva navrhovateľa upraveného v čl. 48 ods. 1 ústavy Okresným súdom v Trnave.

3. K porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Navrhovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote v označených konaniach Okresným súdom v Trnave. Ústavný súd je toho názoru, že navrhovateľ za prerokovanie veci v primeranej lehote považuje takú lehotu, ktorá je dôvodom pre vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Zo spisovej dokumentácie ústavný súd zistil, že:

a) V konaní vedenom na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 14 C 238/98 z hľadiska hodnotenia zbytočných prietáhov v konaní prichádzajú do úvahy obdobia:

1. od postúpenia návrhu z Krajského súdu v Trnave na Okresný súd v Trnave, t. j. od 24. novembra 1998, do postúpenia veci Okresnému súdu Bratislava I, t. j. do 17. februára 1999;
2. od doručenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o určení miestnej príslušnosti Okresného súdu v Trnave, t. j. od 5. novembra 1999, keď Okresný súd v Trnave začal viesť vec pod sp. zn. 14 C 7/00, do 2. júna 2000, keď bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o vylúčení sudcov z dôvodu svojej zaujatosti v predmetnej veci konať;

3. od doručenia rozhodnutia Krajského súd v Trnave Okresnému súdu v Trnave, t. j. od 4. augusta 2000.

b) V konaní vedenom na Okresnom súde v Trnave pod sp. zn. 16 C 147/99 z hľadiska hodnotenia zbytočných priet'ahov v konaní prichádzajú do úvahy obdobia:

1. od podania návrhu na Okresný súd v Trnave, t. j. od 15. novembra 1999, do postúpenia spisu Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o prikázaní predmetnej veci niektorému inému súdu v Trnavskom kraji, t. j. do 13. decembra 1999;

2. od doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave Okresnému súdu v Trnave, t. j. od 23. mája 2000, do zaslania spisu na Okresný súd v Senici (kde je vedený pod sp. zn. 6 C 166/00), t. j. do 25. júla 2000.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota (II. ÚS 47/96). Preto na splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (III. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98).

Čas na konanie bez zbytočných priet'ahov nie je možné presne ohraničiť. Neexistuje časová hranica, ktorej uplynutím postup štátneho orgánu môže mať povahu zbytočných priet'ahov v konaní. Rýchlosť a účinnosť konania je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci (I. ÚS 92/97).

Priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo (II. ÚS 26/95).

Účastníci konaní, v ktorých zákon ustanovuje súdu povinnosť rozhodnúť o veci v určenej lehote, majú právo žiadať, aby súd túto lehotu dodržal (II. ÚS 64/97).

Základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zodpovedá povinnosť súdov konať spôsobom vylučujúcim zbytočné priet'ahy. Nesprávna organizácia práce, ako aj iné nedostatky v činnosti súdu, ktoré boli príčinou neprimeranej lehoty prerokovania konkrétnej veci, sú porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 61/98).

Opierajúc sa aj o uvedenú judikatúru ústavný súd hodnotil zbytočné priet'ahy v namietaných konaniach podľa troch základných kritérií, ktorými sú správanie účastníka konania, procesná a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, a spôsob, akým súd v konaní postupoval (I. ÚS 70/99).

1. Podľa názoru ústavného súdu navrhovateľ v oboch namietaných konaniach vystupoval aktívne (čo možno dokumentovať aj sťažnosťami a urgenciami konať vo veci) a z toho dôvodu v žiadnom z označených období nemohol spôsobiť neúmerne predĺženie celkovej dĺžky konania.

2. Otázka ochrany osobnosti, ktorá je predmetom oboch namietaných konaní, je otázkou mimoriadne citlivou, ktorá sa prejavuje aj v osobitných ustanoveniach o konaní vo veciach ochrany osobnosti, a to v § 200i OSP, ktorý ustanovuje aj lehoty na rozhodnutie (1 rok). Navrhovateľ má preto dôvod dožadovať sa ukončenia oboch konaní. Predmetná vec nie je právne zložitá; o skutkovej zložitosti rozhodujú podmienky každého jednotlivého prípadu. Špecifickou situáciou v prípade navrhovateľa je skutočnosť, že navrhovateľ sa domáha konania o ochrane osobnosti na súde, kde vykonával funkciu prísediaceho. Tá vyvolala rozhodovanie o vylúčení sudcov z prejednávania veci (14 C 238/99), ako aj rozhodovanie o miestnej príslušnosti súdu na konanie vo veci (16 C 147/99).

3. Čo sa týka hodnotenia postupu Okresného súdu v Tmave

a) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 147/99, ústavný súd z hľadiska rozdelenia konania na dve obdobia dospel k záveru, že len v období od doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave o určení miestnej príslušnosti Okresného súdu v Senici vo veci konať do zaslania spisu na tento súd možno namietat' určité priet'ahy v konaní Okresného súdu v Trnave, ktoré však ústavný súd nepovažuje za zbytočné, pretože obdobie v trvaní štyroch mesiacov nie je prejavom takej nečinnosti, ktorá odôvodňuje vyslovenie zbytočných priet'ahov v tomto konaní a porušenia základného práva navrhovateľa.

b) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 238/98 (od 5. novembra 1999 vedenom pod sp. zn. 14 C 7/00) ústavný súd hodnotil celú dĺžku konania od podania návrhu, t. j. od 17. novembra 1998 do prijatia podnetu navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom, t. j. do 14. júna 2001, keď vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté, s ohľadom na zákonom ustanovenú jednoročnú lehotu na rozhodnutie vo veci samej. Aj keď ústavný súd zohľadnil potrebu procesných postupov Okresného súdu v Trnave z dôvodu potreby riešenia zaujatosti sudcov tohto súdu, posúdil pritom však aj časovú náročnosť úkonov, ktoré Okresný súd v Trnave robil - postúpenie návrhu na iný súd, na ktoré potreboval tri mesiace, rovnako ako informovanie navrhovateľa o rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o určení miestnej príslušnosti Okresného súdu v Trnave konať v predmetnej veci, na čo potreboval päť mesiacov, na vydanie rozhodnutia Okresného súdu v Trnave o čiastočnom oslobodení navrhovateľa od poplatkovej povinnosti potreboval tri mesiace od doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave o vylúčení sudcov. Na základe vyššie uvedeného, vzhľadom na charakter konania, ktoré má zákonom ustanovený čas na jeho skončenie, a vzhľadom na dátum podania návrhu a stav konania vo veci v čase prijatia podnetu ústavným súdom na ďalšie konanie, ústavný súd zhodnotil úkony vyššie uvedené ako také, ktoré prispeli k celkovej dĺžke konania a spôsobili priet'ahy v konaní, ktoré ústavný súd považuje za zbytočné, čím došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2001